

Fuglsøy-setra mot Snota.

Vilhelm Møllwe i «Vern om vår natur».

Byen — eller la oss si den moderne sivilisasjonen kan virke nedbrytende på mange måter. Det er viktig å være klar over dette, slik at vi ikke glemmer å ta vare på helsa. Vi må holde kontakten med naturen. Og det er heller ingen generasjon før oss som bedre har forstått dette at ute i naturen kan vi hente nye krefter og nytt humør.

Har du vært der?

(Om T.T.s selvbetjeningshytter — og selvbetjente avdelinger ved de betjente hyttene.)

AV FRANCK RINDAL

Foreningens medlemmer er sikkert vel kjent med at det finnes selvbetjente hytter både i Sylene og i Trollheimen, eller retttere: i Tydalsfjellene og i Oppdalsfjellene. Besøkstallet ved disse hyttene tyder imidlertid ikke på at fjellturistene *benytter* disse stedene i noen stor utstrekning.

Hva kan så årsakene være til den svake trafikken? Ligger ikke hyttene der de «burde» ligget? Er det vanskelig å legge fjellturer om disse hyttene? Frykter turistene for at «underbringelsen» der blir lite komfortabel? Kommer en til å lide nød med mangel på mat og søvn m.v.? Er det andre grunner, og hvilke er de?

Ja, spørsmålene kan være mange. Hvis ikke motforestillingene bygger på bitre erfaringer, skulle vi gjerne ha sett at turistene gjorde bruk av en eller flere av hyttene og selv satte seg i stand til å gi konkrete svar på spørsmålene, evt. rydde tvil og skepsis av veien.

På denne bakgrunn — for å friste og for å gjøre noe lettere om og når besøk tenkes gjort på våre selvbetjente hytter — vil vi gjerne gi en del informasjon om

- *hvilke* hytter det er snakk om og *hvor* de ligger.
- *hvordan* en kommer dit,
- *hvordan* de brukes,
- *hvilke* turmuligheter de gir m.v.

Tilgi oss hvis f.eks. bruksreglene våre synes strenge. De må bare være slik når ulike gjester skal bruke hus og innbo uten at «verten» er til stede. Dessuten er vi nok ikke like systematiske og omtensomme ordensmennesker alle sammen. En trøst kan det kanskje også være at bruksreglene for selvbetjente hytter stort sett er de samme landet over.

HYTTENE.

Sylene/Tydalsfjellene:

RAMSJØHYTTA (1966): Beliggenhet: 798 m.o.h. ved Ramsjøen.

Soveplasser: 12 (køyer og sengebenger).

Proviantlager: Variert og vanligvis rikelig.

Nøkler: På Storerikvollen, hos Oddmund Lien (poståpneriet)

Ås i Tydal, på T.T.'s kontor.

Kartblad: Essand 1721 II.

Adkomst/parkering/marsjtid: Sommervei til Lødolja (1 1/2 t),

Fra Ås (5 t).

Turer til: Schulzhytta (6 t), Storerikvollen (5 t).

GRÆSLIHYTTA (1973): Beliggenhet: 700 m.o.h. under Gresslivola.

Praktfull utsikt mot sør-vest. Soveplasser: Som ovenfor.

Proviantlager: Som ovenfor.

Nøkler: På Storerikvollen, hos Harald Græsli, Gressli i Tydal, på T.T.'s kontor.

Kartblad: Tydal 1721 III.

Adkomst/parkering/marsjtid: 3/4 times marsj fra Tydalsveien.

Parkering ved gårdsvei.

Turer til: Schulzhytta (7 t.), (Ramsjøhytta (6 t.)), Nordpå (5 t.).

KJØLIHYTTA (1970): Beliggenhet: 1100 m.o.h. ved Rundtjern under Kjølifjellet.

Kartblad: Ålen 1720 IV.

Soveplasser: Som ovenfor.

Proviantlager: Som ovenfor.

Nøkler: På Nordpå, hos Johs. Reitan, Reitan, på Væktarstua, på T.T.'s kontor.

Turer til: Nordpå (8 t), Stugudal/Væktarstua (4 t.), Glåmos/Jamtvoll/Aursunden (7 t.).

Adkomst/parkering/marsjtid: ca. 1 times marsj fra sommerveien Reitan-Tydal, (Jensåsvollen). 5 t. fra Reitan st.

SCHULZHYTTA (1955): Beliggenhet: 583 m.o.h. på Stormoen på et gammelt seterområde. (Merk: Hytta er betjent i påsken og ubetjent/selvetjent for øvrig.)

Kartblad: Tydal 1721 III.

Soveplasser: 20.

Proviantlager: Som ovenfor.

Nøkler: På Storerikvollen, hos Thomas Solem, Selburuta, Nesta, T.T.'s kontor.

Turer til: Stordalen i Meråker (7 t.), Ramsjøhytta (6 t), Græslhytta (7 t).

Adkomst/parkering/marsjtid: Fra Evjegjerdet (8 t.), fra Heggset (4 t.), fra Græslhytta (7 t.).

Trollheimen/Oppdalsfjellene.

DINDALSHYTTA (1970): Beliggenhet: 850 m.o.h. i den vakre Dindalen sør for elva Driva, Drivdalen og riksvei Oppdal-Sunnalsøra.

Kartblad: Oppdal 1520 III.

Soveplasser: 10 køyer.

Proviantlager: Variert og vanligvis rikelig.

Nøkler: Hos urmaker Johnsen, Oppdal, T.T.'s kontor, Tr.heim.

Adkomst/parkering/marsjtid: Fra Lønset (3t.), fra Blokkhusgård (1 t.), Parkering ved bygdevei.

Turer til: Åmotsdalshytta (8 t.), Jenstad (5 t). Omkringliggende fjelltopper.

ORKELSJØHYTTA (1920): Beliggenhet: 1070 m.o.h. ved Orkelsjøen. (Gammel hytte like ved en seter som fortsatt er i drift).

Kartblad: Oppdal 1520 II.

Soveplasser: 8 køyer.

Proviantlager: Enkelt, men variert.

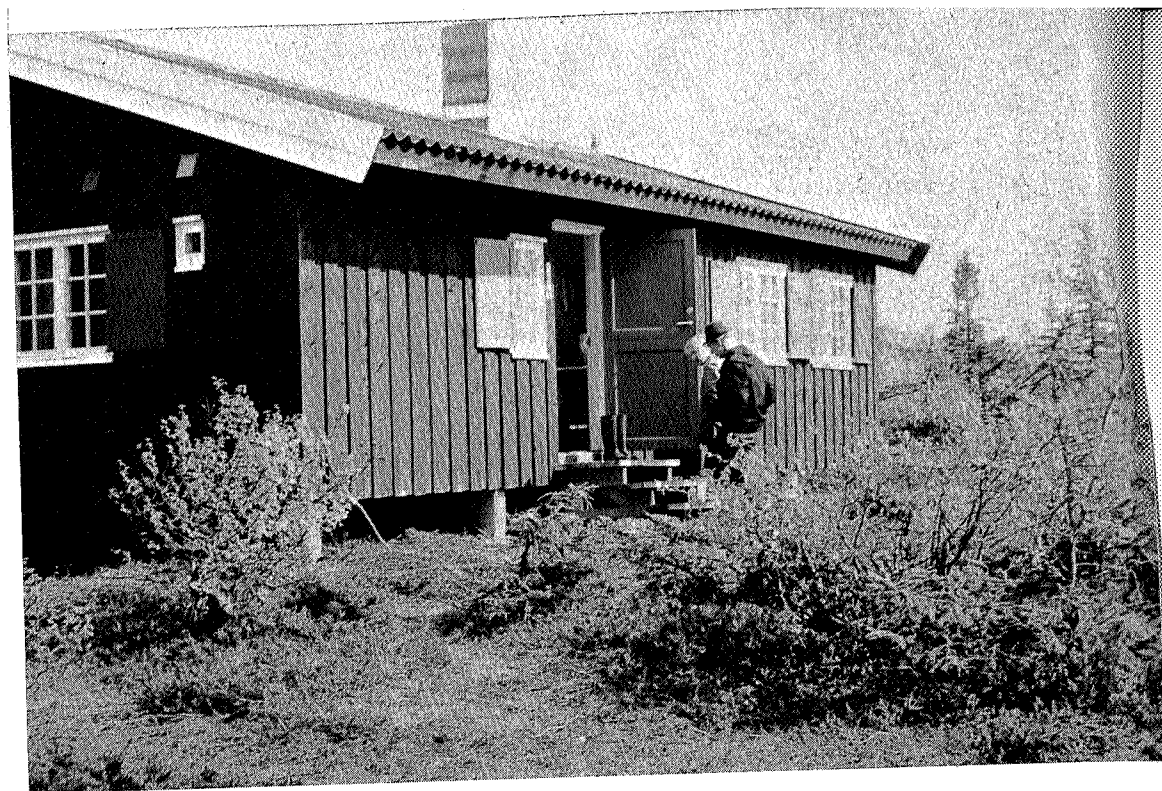
Nøkler: Hos urmaker Johnsen, Oppdal, T.T.'s kontor, T.heim.

Adkomst/parkering/marsjtid: Kjørevei helt frem. 18 km fra E-6 nord for Oppdal.

Turer til: Borkhusseter/Flåmseter (7 t.), til Kongsvoll (6 t.) til Kvikne/Yset (6 t.). Uvanlig lett terreng.

Sesongåpning for de ovennevnte hyttene: 15. februar — 15. oktober. Det er dessuten satt i stand selvetjente avdelinger ved følgende betjente hytter:

GJEVILVASSHYTTA (Villa Tipp): Liten tømmerstue like ved hovedhytta.

Græslihytta.

(Foto: Arne Falkanger)

Soveplasser: 3 køyer.

Proviantlager: Foreløpig intet.

Utstyr: Noen kopper og kar, tallerkener og bestikk.

Nøkler: T.T.'s kontor Trondheim.

Adkomst/parkering/marsjtid: Bomvei/sommervei (11 km) fra

Festa bru, Lønset.

Turmuligheter: Se spesialbrosjyre for Trollheimen.

JØLDALSHYTTA (Uthus): Soveplasser: 4 køyer.

Proviantlager: Foreløpig intet.

Utstyr: Kokekar, bestikk, service.

Adkomst/parkering/marsjtid: Bomvei/sommervei (20 km) fra

Grindal, fra Nerskogen, Flå (3½ t), fra Gjevilvasshytta (5t).

Nøkler: T.T.

Turmuligheter: Se spesialbrosjyre for Trollheimen.

TROLLHEIMSHYTTA (Uthus/drengstue):

Soveplasser: 4 køyer.

Proviantlager: Enkelt.

Utstyr: Kokekar, bestikk, service.

Adkomst/parkering/marsjtid: Fra Gråsjø dam (5 t.), fra Jøldalshytta (5 t.), fra Gjevilvasshytta (8 t.).

Turmuligheter: Se spesialbrosjyre for Trollheimen.

Nøkler: T.T.

Litt om hva selvbetjeningshytter er, hvordan de er utstyrt og hvordan de brukes m.m.

Mye av forklaringen på hva en selvbetjeningshytte er, ligger i navnet, men vi skal her forsøke å fortelle litt mer om denne hyttypen. For det første — og rent generelt — er det en mindre turisthytte som er utstyrt med det en vandrør eller skiløper trenger for matlaging og opphold. Her finnes proviant som middagshermetikk, suppeposer, havregryn, sukker, kaffe, te, kakao, knekkebrød, margarin, pålegg, saftkonsentrat, ananas, fersken og rosiner.

Det er imidlertid verdt å merke seg at enkelte proviantslag kan gå ut i løpet av sesongen, og på grunn av transportvansker er det ofte umulig å supplere lagrene jevnlig og i tide. Det er likevel lite trolig at det blir tomt for mat, og om det skulle mangle f.eks. ananas et sted, kan vel dette neppe karakteriseres som proviantmangel.

LAKENPOSE — er påbudt i alle våre hytter, også i selvbetjeningshyttene.

SOVEPOSE — tillates ikke nyttet i sengene/køylene.

NØKLER OG LÅS. Alle våre selvbetjeningshytter er låst, og nøkkel lånes ut fra T.T.'s kontor eller fra nærmere bestemte steder (som nevnt ovenfor) mot depositum.

HVEM KAN BRUKE HYTTENE?

Alle er velkomne til å bruke de selvbetjente hyttene, men T.T.'s medlemmer og medlemmer av de samarbeidende turistforeninger, f.eks. D.N.T. har førsteretten til sengeplass når hytta er full.

Ikke-medlemmer betaler en noe høyere losjipris.

Regelen er for øvrig på selvbetjente hytter som på betjente, at medlemmer over 50 år har fortrinnsrett til seng. Gjester som har overnattet en natt allerede, viker plass for nye gjester, men ingen

Søppelkassen flyttes, dugnad Græslihytta 1974.

(Foto: Arne Falkanger)

plikter å vike plass for den som kommer etter kl. 20.00. Det gjelder her som ellers: Vis hensyn til hverandre!

ÅPNINGSTIDER.

Selvbetjeningshyttene våre er stengt mellom 15. oktober og 15. februar, dvs. i den mørkeste og kaldeste vintertida. Som en *forsøksordning* prøver vi nå for annet år på rad å holde Dindalshytta åpen hele året. Men brensel- og provianteringsproblem gjør at vi her bare kan tillate bruk på nærmere bestemte vilkår. Se forøvrig særskilt artikkel om denne hytta.

BRENSEL — FYRING — KOKING.

Brenseltransportene er tunge og kostbare i fjellet. T.T. har derfor ikke sett det mulig å åpne adgang til alminnelig bruk av selvbetjeningshyttene utenom sesongene, med det unntaket som er nevnt ovenfor. For ikke å tære for hardt på vedlagrene, og for ikke å komme i den situasjon at vi slipper opp for brensel, må det også i sesongen fyres med fornuft og varsomhet. Dersom en sager og kløver

ved på hyttene, bør en huske på at kort og fin-kløvd ved sparer brensel. Ledig ovns plass bør utnyttes til å varme vaske- og oppvaskvann. Hyttene har propangass-apparater, men en bør unngå å bruke propan og vedovn samtidig.

NB! Sett ikke propanapparatet på ovnen! Det har hendt at noen har gjort det!

SØPPEL OG AVFALL.

Dette kan skape problemer i fjellet, og vi må be våre gjester være med å løse disse problemene. Hermetikkbokser kan slås/klemmes flate med bokspreser, klubbe eller økshammer. Et eller annet av disse redskapene finnes på hyttene. Skulle de mangle, kan bokser klemmes flate når både bunn og lokk er fjernet. På hyttene står det oppslag om hvor avfall kan kastes. I de fleste tilfeller finnes det «søppelhus» ikke langt fra hytta. Bare flatklemte blikkbokser må kastes på avfalls plassen. Papir, papp og plast skal *brennes*.

RENHOLD.

Gulvene bør holdes rene og tørre. Vannsøl, sand og grus sliter på lakkerte gulv. Gå ikke inn før du har skiftet til innesko. Det gjelder både sommer- og vintergjester, både dagturister og de som skal overnatte.

HYTTEBOK.

Det er utlagt hyttebok på alle hytter. Skriv navnet i gjesteboka/hytteboka og fyll ut de øvrige rubrikkene straks du er kommet. Det er av betydning for foreningen å se hvor mange gjester hytta har hatt, hvor de kommer fra og hvor de går.

OPPGJØR OG OPPGJØRSKONVOLUTTER.

Betaling for dagsbesøk, for overnatting og/eller proviant, legges i spesielle oppgjørskonvolutter, som fylles nøyaktig ut og legges i pengekassen på en av veggene i hytta. Sørg for veksel penger eller bruk — gjerne — krysset sjekk. Det skal *ikke* betales til nabohytter. Det blir fort rot av det!

UTLUFTING.

Det må sørges for god utlufting av hytta. Rom og sengeklær blir ofte fuktige i hytter og hus høyt til fjells. Etter ankomst og

før avreiser bør det derfor sørges for god utluftning. Lufteventiler skal stå åpne om sommeren!

UTSLAGSVASKEN.

Den er til liten eller ingen nytte dersom den går tett av kaffe-grut f.eks. Vasken er heller ikke raskbøtte. Det samme gjelder *vedkassen*.

OPPHOLDETS VARIGHET.

I høysesongen kan en ikke regne med å få bo *fast* på hyttene. I alle tilfelle gjelder det som er sagt ovenfor om at den som har hatt seng *en* natt viker plass for senere ankomne. Ingen har til vanlig krav på samme rom eller seng to netter på rad. Sengen må rees opp, rommet ryddes og alle personlige eiendeler fjernes fra seng og hyller, selv om en planlegger en ny overnatting på hytta. Skal du på tur, må hytta ryddes — selv om du skal komme tilbake. Oppvasken må tas straks etter frokost.

EKSTRA INNSATS.

Skal du bo to eller flere dager på hytta, vil vi gjerne at du gjør en ekstra innsats, som f.eks.:

- vasking av de mest brukte skuffer og skap.
- vasking av gulv og do-seter,
- koking av håndklær og kluter,
- vinduspuss,
- lufting og risting av tepper og matter,
- asketømming,
- rydding av yttergang og uthus.

NATTERO.

Mellom kl. 23.00 og 06.00 skal det være ro på selvbetjeningshyttene, som på de betjente hyttene. Sportsfiskere som ofte har en annen døgnrytme enn vandrerne, må vise tilbørlig hensyn.

HUND.

Hund kan være et hyggelig følge på fjellturen. Selvbetjeningshyttene er imidlertid ikke egnet som oppholdssted for hund. Regelen om at hund ikke må være i oppholdsrom og soverom, gjelder også på selvbetjeningshyttene.

TELTLLIGGERE.

Etter friluftslovens bestemmelser skal telt plasseres *minst* 150 m fra hytta. Teltliggere kan i rimelig utstrekning proviantere på hytta, men kan ikke legge beslag på oppholdsplass i overfylt hytte.

FOR VINTERGJESTER:

OM VANN. Smelting av snø er tungvint — og kostbart. Snøen er heller ikke alltid ren. Se etter oppslag om vintervann. Hogg eventuelt hull på is eller grav i bekk. Merk av hullet og fyll evt. over med snø for å hindre tilfrysing.

Bøtter og kar tømmes før hytta forlates. Lukk alle ventiler.

Og tilslutt — bare en liten ting: Ingen gule flekker rundt hytta takk!

Velkommen til våre selvbetjeningshytter! De er bygd for å brukes og de er vel verdt både ett og flere besøk. Spør dem som har vært der!

